

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetésekért:

egész oldal ... kor. 22.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... .. 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Kath. népiskolák hivatalos taneszköz- és tan- szerjegyzéke.

Az 1907. évi XXVII. törvénycikk végrehajtási utasítása megállapítja, hogy a különböző beosztású népiskolák minő taneszközökkel és tanszerekkel szereltesenek föl. Ezen előírás nyomán az *Országos Katholikus Tanügyi Tanács* tankönyvizsgáló bizottsága a nagyméltóságú püspöki kártól nyert magas utasításra összeállította a kath. népiskolák taneszközeinek és tanszereinek hivatalos jegyzékét és azt kiadta a Szent-István-Társulat. (Lásd a Népevelő mult évi 34. számát.) Ezen jegyzékben a felszerelés árai is meg vannak szabva.

Ennélfogva ajánljuk, hogy az érdekelt iskolák csakis ezen hivatalos jegyzék alapján eszközöljék megrendeléseiket. A megrendeléseket leggyutányosabban és legjobb minőségben a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatala teljesíti, sőt a Szent-István-Társulat, tekintettel a kath. iskolákat fenntartó hitközségek terheire, arról is gondoskodott, hogy tömeges megrendeléseknél a törlesztés részletekben is történhessék.

Ember Károly

a «Népevelő» szerkesztője.

A Katholikus Népszövetség.

A tanítónak keresni kell a módot egyrészt arra, hogy a gyermek környezete abban az eszmekörben maradjon, amelyet ő maga az iskolában helyesnek és jónak hirdetett, másrészt lelkesedéssel kell fölkarolnia minden oly intézményt, amely föladataul tűzte ki a tanító oktatási és nevelési munkájának folytatását. Mind a két szempontból megérdemli a *Katholikus Népszövetség* a katolikus tanítóság legteljesebb rokonszenvét és hódító útjában közreműködését.

A Katholikus Népszövetség kulturális célú társadalmi szervezet, amelynek tagja lehet minden katolikus férfi és nő, aki 16-ik életévét betöltötte. Első és legközvetlenebb hivatása a *felnőttek oktatása*. Megzáfolyhatatlan tény t. i. az, hogy a katolikusok a maguk számbeli fölényének megfelelő anyagi, erkölcsi és politikai hatalommal azért nem rendelkeznek, mert nem voltak tudatában a modern élet által megkövetelt egyetértés, egyöntetű eljárás szükségének.

A mindennapi gazdasági és társadalmi jelenségeket nem itélték meg azzal a helyes mértékkel, amelynek használatához csak bizonyos fokú közéleti iskolázottság segíti az embert. Ennek hiányában a ma kínált egy tál lencse kedvéért nem egyszer, nem egy helyütt mondtak le az elsőszülöttség jogairól. Hiába jött el azután a kiábrándulás. Eső után hiába volt a köpönyeg s az ezsau dühöngések mitsem változtattak a dolgon. A tudás, a nagyobb intelligencia, az állandóan fönntartott katolikus önértet, az ébren tartott katolikus lelkiismeret meg tudta volna övni és védeni azokat a pozíciókat, amelyeket többnyire közömbösen, értékét nem becsülve, következményeit nem is sejtve, engedünk át ellenfeleinknek. Száz meg ezer helye van az országnak, ahol óriási katolikus többséget porázon vezet egy másvallású töredék, amelyet érthetetlen nagylelkűségünk engedett előtérbe nyomulni. Ennek erkölcsi és anyagi kára sehol sem marad el s itt-ott épen nagyon súlyosan jelentkezik. A Katholikus Népszövetség egy korona tagdíjat szed egy esztendőre. Ennek fejében akarja és fogja megtanítani tagjait — immár 100.000 fölül vannak — a legszükségesebb törvények ismeretére, tagjai figyelmüket fölhívni minden nagyobb jelentőségű eseményre. Tájékoztatja a katolikusokat, hogy mikor mit kell tenniök, nehogy váratlanul érjék a csapások, csalódások, amelyekkel a legszínesebb szövirágokba burkolva igyekeznek őket megkörnyékezni soha nem nyugvó ellenfelei. Törvénygyarazások, javaslatok ismertetése, gazdasági ismeretek közlése által igyekeznek a Népszövetség a tanító munkáját folytatni s a tagokat oly intellektuális fokra emelni, hogy a nap-nap után erősödő gazdasági és társadalmi hareban megállhassák helyüket. A tanítást a Népszövetség füzetei, röpiratai, naptára és gyűlései által végzi. Évenként 10—32 oldalas füzetet, egy naptárt a szükséghez és lehetőséghez képest röpiratokat ad a Népszövetség az egy korona ellen tagilletményül egy esztendőben. Az összes illetmé-

nyek ezidőszert magyar, német és tót nyelven jelennek meg. Körülbelül 500 nyomtatott oldalra terjed az a tanítás, fölvilágosítás, amellyel a felnőttek oktatását szolgálja a Népszövetség.

Az egyes tagok még külön-külön is hasznot meríthetnek a Népszövetségből. Az alapszabály 1. i. följegozitja a tagokat, hogy peres és perenkívüli ügyekben 50 fillér bélyeg mellékelésével véleményt s jogi tanácsot kérhessenek az irodától, amelynek ügyvédjei és más szakemberei díjtalanul szolgálnak lelkiismeretes fölvilágosítással.

Úgy hisszük, minden elfogulatlan ember meggyözödéssel vallhatja, hogy a czél jó, az eszközök is jók, az áldozat pedig, amelyet az ügy megkíván, egyáltalán nem terhes. Nem is volt még arra eset, hogy ahol a Népszövetség célját, eszközeit a néppel megismertették, ahol a szervezkedésben rejlő erőre, ellenfeleink szereptudására és egyértelműségére rámutattunk, ne sietett volna a nép a legnagyobb készséggel a kibontott zászló alá. Az eddigi sikerek, az előcsatározások, amelyekben részt kellett vennünk, azt mutatják, hogy a nemzetfönntartó katolicizmus a Népszövetségben találta meg a maga modern, mozgékony, kedvelt, erélyes szervezetét, amely a szintén szervezett ellenfelekkel szemben fel fogja tudni venni a harcot. A harcnak Eris-almája lesz az iskola, lesz a hitvallásos tanítás. Minden katolikus tanítónak rajta kell tóhát lennie, hogy mire megszólal az ellenség ágyúja, fegyelmezett, gyakorlott, népes hadsereg álljon igazaink, jogaink, szabadságaink, vagyonunk mellett.

A katolikusokat mások nem gyözhetik le. Csak önmaguk okozhatják vereségüket, ha a modern kor kívánalmait figyelmen kívül hagyva, nem szervezik erejüket egységes vezetés alá.*

Budapest.

Huller István,
a Kath. Népszöv. főtitkára.

Visszapillantás

*A székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítóinak egyesülete» 25 éves működésére. (1883—1908.)

(Folytatás.)

Mikor pedig évek múltán panaszok merültek fel a közgyűléseken egyes tagok részéről, hogy egynémely pol. községek elöljárói a megye által kiadott rendeletet úgy értelmezik, hogy az csupán községi jellegű iskolák tanítóira vonatkozik és a fuvar és napidíj kiadását a kath. hitfelekezeti jellegű iskolák tanítóitól megtagadták: az egyházmegye akkori főpáztora boldogemlékű Steiner Fulöp megyés püspökünk 1903-ban elrendelte,

* A Katolikus Népszövetség irodája augusztusig Szentkirályi-utca 28. sz. alatt van, augusztustól pedig a IV., Ferenciek-tere 8. sz. alatt van, ahonnan a szervezésre vonatkozó bőséges utasítás, segélyeszközök, röpiratok díjtalanul kaphatók.

hogy amely községben ezen gátló körülmény fennáll, ott a kath. iskolaszékeknek kell azt megadni s a fejezetről költségvetésében elere gondoskodni.

Felemlítem-e, hogy már magában azon tény, miszerint ezen rendeletek által a legszorultabb anyagi viszonyok közt levő tanító is, saját esékely fizetésének megcsontítása nélkül is módot és alkalmat nyert pályatársaisal évenként érintkezni, a felmerült eszmeeserékben résztvenni, igen sokszor okulva oktatni: minő mélyreható horderóvel bírt különösen a csak 10—15 évvel ezelőtti időkben is.

Ilyen anyagi emeltyük mellett segítik az egyesületet erkölcsi és hazafias céljainak előmozdításában az egyházmegye dignitáriusai is. A boldog emlékü megyés püspök dr. Pauer János több közgyűlésen megjelenik, nagytudományú szavaival oktat, buzdít, lelkesít; vele együtt karöltve működnek az egyházmegye tanfelügyelői, az egyesület elnökei, dr. Pellet Jón, dr. Siekl Alajos, Huszár Károly és különösen Mayer Károly, aki 10 évig állt az egyesület élén és jelenleg Krenez Ignác székesegyházi apátkanonok urak, kik egyrészt mindig magas színvonalon álló, rendkívül tartalmas megnyitó beszédek által, másrésztben pedig áldozatkészégük által, hogy t. i. a nevelés-oktatás, a hazafiság, a társadalom-bölcsészet körébe vágó fontosabb kérdések és tétéleknek írásban beadandó kidolgozására évről-évre rendszeren pályadíjakat adományoztak és adományoznak, hogy az egyesület tagjainak szellemi nivóját ezáltal is emeljék.

Úgyanily módon működnek közre a körök elnökei, az időszerinti ker. esperes-tanfelügyelő urak és a lelkeskedő egyházmegyebeli papság sok-sok tagja.

Ezeken felül az alapszabályok értelmében a közp. bizottmány évenként három tételt ajánl a közgyűlésnek, melyből ez egyet kijelöl, amelyet aztán minden egyes, az 50. életévet még be nem töltött tag köteles az esp. kör öszi közgyűlésére kidolgozni. Ezek itt a körí bíráló bizottság által megbíraltatván, a legjobbnak ítélt dolgozatot a központba küldik az elnökséghez. Az így évenként összegyűlt 12 legjobb dolgozat aztán a központi bírálók ítélete alá kerül, akik a legjobbat kijelölik, — legtöbbször a három legjobbat, — és a közgyűlésnek jutalmazásra ajánlják. (A legjobb dolgozat évek óta a «Fejérmegyei Naplóban» leközöltetik.)

Talán nem lesz fölösleges, ha a kidolgozott kötelező pályatétélekből néhányat megismertetek:

1. Vajjon a reáltantárgyak, szakkönyvecskék, avagy jó reálolvasókönyvek alapján taníttassanak-e? (1884.)

2. Hogyan lehet edes hazánkban a nem magyar ajkuakkal a magyar nyelvet megkedveltetni, s különösen mit tegyen a néptanító az idegen ajkú községekben, hogy a magyar nyelvet sikeresen taníthassa? (Kaufmann Sándor 1885.) stb.

Az ilyen kötelező tételek mellett a tagok maguk is több fölolvast tartottak szabadon választott kérdésekről, mint pl.

1. Milyen legyen az osztatlan népiskola olvasókönyve? (Schäffer János, 1884.)

2. A népiskola és a közegészségügy. (Laszezik Gy., 1884.)

3. Az iskolai és házi feladatokról. (Klein Lukács 1885.)

4. A méhészet és az újabb szerkezetű mozgó kaptárak kezelése. (Schäffer János 1885.)

5. A kézügyességi oktatás célja, anyaga és módszere, tekintettel hazánk közgazdasági viszonyaira stb. (Tillmann Ferenc 1886.)

6. Falusi iskolákban szükséges-e egy iskolai évben két vizsga, s mennyiben szolgál a tanmenet előnyére? (Herder Károly 1885.)

Tágabb körű cselekményei az egyesületnek, hogy 1891-ben felkérte akkori megyés püspökünket, báró Steiner Fülöp öméltségát, hogy egyöntetűség céljából minden az egyházmegyében létező róm. kath. iskolára kötelezővé tegye az általa kijelölt tankönyvek használatát, melyre a *Szent-István-Társulat kiadványait ajánlotta*.

1893-ban felkéri a közgyűlés útján az egyesület a *Szent-István-Társulatot*, hogy a Bárány-fele Abckönyvet jobb nyomással és több csinnal állíttassa ki, és a falitablákat mindazon iskoláknak, amelyek e könyvet használatba veszik, adja ingyen.

Ugyanez évben feliratot intéz az egyesület illetékes helyekre a kántortanítók nyugdíjsérelme tárgyában, az 1891. évi XLIII. t. c. 3-4. §-ait illetőleg. Ezzel kapcsolatban indítványozza, hogy *egy országos kath. tanítói nagygyűlés tartassék*, amelyen a kath. tanítókat érdeklő mindennemű ügyek tárgyalassanak, és a sérelmes ügyek orvoslására lépések tétessenek.

Es midőn e század első éveiben szóba jött a kath. hitélet föllendítésének céljából itt a megyei központban *egy kath. központi ház emelése*, melyben a vidéki katolikusok is itt-tartózkodásuk idejére barátságos otthont találjanak, az egyesület átértve a nagyhorderejű, a messze jövőbe kiható terv magasztos célját, csekély vagyonából, a segélyalaptól egyhangú határozattal az 1902-ik évi közgyűlésen 1000 koronát szavaz meg e ház létesítésére kibocsátott kamatnélküli részvényekbe való befektetésre.

Házy Ferenc.

(Folytatjuk.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A besztercebányai kath. leányárvaházban megüresedett helyekre pályázat. Kivonat a besztercebányai egyházmegye f. évi IX. körleveléből. Az irtalmas nének vezetésére bizott besztercebányai róm. kath. árvaházban két alapítványi hely megüresedvén: azokra ezennel pályázatot hirdetek. Folyamodhatnak a besztercebányai egyházmegye területén kath. vallású kifogástalan erkölcsű szülőktől 6-10 év előtt született, valóban szegény leányárvák, akik keresztlevéllel, a szülők elhunytát igazoló anyakönyvi kivonattal, szegénységi, orvosi és — ha már iskolába jártak — iskolai bizonyít-

vánnyal is fölszerelt kérvényeiket lelkészök útján f. é. augusztus hó 20-ig nyújtásák be a besztercebányai föltiszt. székeskáptalanhoz. Garamszentkereszt, 1908. júl. 14.

Baró Sina Simon-alapnál megüresedett tanítói segélyre pályázat. A báró Sina Simon nevet viselő «néptanító-segélyezési alapnál» egy, életfogytiglan élvezendő, évi 200 koronás hely megüresedvén: arra, a m. kir. vallás- és közokt. miniszter úrnak f. é. 57.014. sz. intézménye alapján ezennel pályázatot hirdetek. Pályázhatnak oly néptanítók: 1. akik önhibájukon kívül tanítói teendő végzésére alkalmatlanok s keresetképtelenek; 2. akik annyi vagyonnal nem bírnak, hogy abból megélhetnének; sem más segélyt nem élveznek vagy legalább nem oly mérvben, hogy abból vagyonuk jövedelmét is hozzávéve, megélhetnének; 3. kik igazolják, hogy működésük idején hivatalukat hiven és buzgón töltötték be s feddhetetlen életet éltek és élnek. Pályázhatnak továbbá a fenti kellékekkel bírt tanítók árvái, akik azonban csak azon esetben részesülhetnek e segélyben, ha keresetképtelen tanítók nem jelentkeznének. Egy árva évi segélydíja 72 koronát, két testvérárváé 144 koronát, több árvaé 200 koronát meg nem haladhat. Árva fiúk 18, leányos 15 éves korukig élvezik ezen segélyt. Aki e segélyben részesül, a Széchenyi-Kolonits-alapból metalan bírt segélydíjtól elesik. Ehhez képest felhívom tiszt. papjaimat, hogy a működésük területén esetleg létező keresetképtelen róm. kath. tanítókat, illetve azok árváit e pályázatra figyelmeztessék, s keresztlevéllel, orvosi bizonylattal, családi körülményüket, vagyoni állapotukat, nyugdíjuk nagyságát, működésüket s feddhetetlen mult és jelen életüket igazoló okmányokkal fölszerelt, különben a nagymélt. m. kir. vallás- és közokt. miniszter úrhoz címzett kérvényeiket folyó évi szeptember hó 10-ig az egyházmegyei főtanfolyagos útján terjesszék be hozzám. Garamszentkereszt, 1908. július 10.

Helységnevek használata iskolai bizonyítványokban. Az iskolaigazgató lelkész urak, illetve a tanítók részére mihez tartásul közlöm az új és régi helységneveknek iskolai bizonyítványokban miként leendő használatára iránt intézkedő alábbi kormányrendeletet: «A m. kir. vallás- és közokt. minisztertől. Valamennyi egyházmegyei föltiszt. főhatóságának. — 100.370/907. szám. — Felmerült esetről kifolyólag tudomás és további eljárás végett értesitem a föltiszt. főhatóságot, hogy az iskolai bizonyítványokban és oklevelekben az 1898. IV. t. c. 5. §-ának megfelelően nem a régi, hanem mindenkor az ujonnan megállapított helységnevek használandók: még pedig akként, hogy a születési vagy egyéb anyakönyvi kivonatokból átvett nevek írásakor a hivatalos nevek alkalmazása mellett zárójel között mindenkor a korábbi név is helyet foglaljon. Budapest, 1908. március 24. A miniszter helyett Tóth s. k., államtitkár. Besztercebánya, 1908. június 30.

Tanítói orsz. kath. Segélyalap, Arvaház és Tápiintezet 1907. évi számadása. A magyarországi lat. és gör. szert. kath. tanítók Segélyalapjának, Arvaházának és esetleg szervezendő Tápiintezetének vagyonáról szóló 1907. évi számadást, az érdekeltek részére tájékoztató végett, rövid kivonatban ezennel közöltezem: A) Az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap 1907. évi zár számadásának kivonata. Összes bevétel (ebben a besztercebányai egyházmegye részéről tagsági díj címén 152 koronát) 16.156.34 kor. Összes kiadás 10.432.49 kor. Maradvány: 5.723.85 kor. Vagyonállás az 1907. év végén. 1. Tőkében 190.202 kor. 2. Készpénzmaradvány 5.723.49 kor. Összesen: 195.925.85 kor. B) A létesítendő róm. kath. tanítói Arvaház alappjáról szóló 1907. évi számadás kivonata. Összes bevétel 7.959.39 kor. Összes kiadás 6.588.66 kor. Maradvány: 1.370.73 kor. Vagyonállás az 1907. év végén. 1. Tőkében 113.508 kor. 2. Készpénzmaradvány 1.370.73 kor. Összesen: 114.878.73 kor. C) Az esetleg létesítendő róm. kath. tanítói Tápiintezeti alappjáról szóló 1907. évi számadás kivonata. Összes bevétel 1.335.77 kor. Összes kiadás 1.215.50 kor. Maradvány: 120.27 kor. Vagyonállás az 1907. év végén. 1. Tőkében 5.300 kor. 2. Készpénzmaradvány 120.27 kor. Összesen: 5.420.27 kor. Garamszentkereszt, 1908. júl. 13.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A rózsnyó-egyházmezei róm. kath. tanító-egyesület XXVII. közgyűlését folyó 1908. évi augusztus 11. és 12. napjain tartja Füleken, a következő tárgysorozattal: I. nap, 1908. évi augusztus 11-én d. u. 4 órákor előértekezlet. *a)* Megnyitás. *b)* Elnöki előterjesztések. *c)* Az előző bizottsági ülés jegyzőkönyvének felolvasása. *d)* Szakbizottságok választása. *e)* A közgyűlés fontosabb ügyeinek s indítványainak előzetes megvitatása. *f)* Az ülés berekesztése. Az előkészítő ülés befejeztével a szakbizottságok kezdik meg működésüket. II. nap, Reggeli 8 órákor szentmise. A közgyűlés kezdete 9 órákor a városháza nagytermében. Tárgysorozat: 1. Megnyitás. 2. A múlt évi XXV-ik közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Folyó ügyek. 4. A pálya munkákat bíráló bizottságok jelentései. 5. Ertekezések: *a)* Fejtessék ki népszerűen a keresztény szocializmus és a szociáldemokratizmus lényege és a kettő közötti különbség. *b)* A kézimunka-tanítás anyaga, módszere és használata a népiskolában. *c)* Az iskolai fegyvertartás eszközei. 6. A kath. tanítói segély-alap és a kath. tanítók országos százas bizottsága ülésére képviselő küldés. 7. Elnöki, főjegyzői, főpénztárosi, könyvtári és segélyegyleti főpénztárosi jelentések. 8. A szakbizottságok jelentései. 9. Az 1909. évi költségvetés megállapítása. 10. Indítványok. 11. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása után a közgyűlés berekesztése. E közgyűlésre az egyesület minden rendű t. tagjait és a tanúgy barátait tisztelettel meghívja. Jászó, 1908. július 10-én. *Tóth Géza* egyesületi vil. elnök. *Azoknak, kik elszállásolásra s közebebe igényt tartanak, e szándékukat feltétlenül be kell jelenteni. Benkő János, füleki tanító írta.*

Jubileum. F. é. júl. hó 16-án ünnepelte Rákossy Ferenc béli róm. kath. kántortanító működésének 45 éves jubileumát. Az ünnepély reggel 9 órákor a templomban «Te Deum»-mal kezdődött. Utána *Dóczy János* helybeli plébános tartott szentmisét; ennek végzetével lendületes beszédben méltatta az ünnep jelentőségét és az ünnepelt hosszú működését. A templomot a közönség teljesen megtöltötte. Mise alatt *Rozs Lajos* tenkei kántortanító művészi iskolázottsággal énekelt és orgonált. Szentmise után számosan jelentek meg, az ünnepelnél jó kívánataik kifejezése végett. Az egyházmegyét a kerületi esperes *Gresinszky Antal* képviselte, azonkívül számosan jelentek még meg a vidéki kartársak közül is. D. u. 1 órákor az ünnepelt vendégszerető házában ebéd volt, melyen képviselve volt a helybeli és vidéki intelligencia teljes számban. Az első felköszöntőt *Gresinszky Antal* kerületi esperes mondotta; utána *Eder Géza* béli járás érdemes főszolgabírája meghatóan beszélt. Továbbá *Dóczy János* helybeli plébános és még mások beszéltek, kik az ünnepelt elítették.

Közügyes. A nagyszombatvidéki egyházikör tanítói f. hó 15-én tartották Nagyszombatban a városháza tanástermében rendes évi közgyűlésüket. 9 órákor szentmise volt a ferenciek templomában, mely alatt *Volánszky Győző* nagybresztoványi kántortanító szép magyar énekeket adott elő. 10 órákor nyitotta meg a gyűlést *Peczó Antal* tanfelügyelő-esperes, hosszabban fejtegetvén a tanítói hivatás fenségét. A tanítók eszményképe legyen az isteni Mester. Evangéliumban foglalt elvei vezéreljék a tanítókat nevelési működésükben, mely nyilvánuljon az Isten s a gyermekek iránti szeretetben. Tanítsák e kátét értelmesen, gyakorlatilag és kenetteljesen, a magyar nyelvet fáradhatatlan buzgósággal s fejlesszék a gyermeki szívben lángoló tűzzé a hazaszeretet szikráját. Beszámolt a kör egyévi működéséről s vázolta X. *Pius Szentcséges Atyánk* aranymiséjének nagy jelentőségét. *Ikrényi Emerencia* gerencséri tanító a *fecskéről* érdekes mintatanítást tartott. *Inovacsics Miklós* felsőkorompai kántortanító hatalmas vonásokban mutatta be a vad szociáldemokraták és pánszlávok aknamunkáját, soraközásra híván a tanítókat. *Volánszky Győző* a magyar nyelv tanításának módszerét fejtegette s *pálcut tört a direkt módszer felett.* (?) Új tantervet követel a tótajkú népiskolák részére.

Lahvecska Márton alsőkorompai kántortanító ajánlja az országos kath. segélyalapot. A tagok panaszkodnak, hogy Nagyszombat vidéke a segélyezésből vagy kizáratik vagy csak morzsákat kap, nincs kedvük belepni s inkább alkótnak egyleti segélyalapot. Az elnököl esperes hangoztatva a főtanfelügyelőség leiratát, az ügy állásáról kimerítő jelentést tesz a főhatóságnak. A pénztárba kevés tagilleték folyván be, *Lédessy János* modorfalvai kántortanító ajánlatára a tagdíjak szeptember 15-ig befizetendők. A gyűlést ő eminenciája *Vaszary Kolos* bíbornok érsek is méltatta válasz-táviratra s küldötte főpásztori áldását.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kíránatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházzhatóságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

A **Tanítók Évkönyvének** megrendelést értesítjük, hogy előre nem látott technikai akadály miatt a július végére jelzett megjelenés némi haladékot szenved. A tanítótag és párság óriási érdeklődésére való tekintettel a Szent-István-Társulat igazgatósága 10.000 példányban nyomtatja ki az évkönyvet s az eredetileg 16 ivre tervezett terjedelmet 20 ivre emelte föl. Bolti ára 3 korona, de mindazok a kartársak, akik a Társulat tagjai, vagy iskoláikban a Társulat tankönyveit használják, 1 korona kedvezményes áron kapják. Legcélszerűbb a megrendelést postautalványon minél előbb megtenni.

Új tótnyelvű imádságos könyv. P. Daubner Alajos, a hitbuzgalmi irodalom jónévé művelője tót anyanyelvű honfitársainak számára új imakönyvet írt. Jézus szentséges Szívének kultuszát szolgálja e könyvecske s szép imádságokat tartalmaz a szent Szív ünnepelésének és imádságának minden alkalmára. Közismert dolog lévén, hogy a nemzetiségi igazgatók hazánk tót nyelvű lakosságát minden elképzelhető eszközzel, még az imádságos könyvek és ájtatos olvasmányok segítségével is a pánszlavizmus karjaiba igyekeznek terelni, minden jó magyar támogatására és terjesztésére méltán tarthatnak tehát számot azok a tótnyelvű könyvek, melyek a vallás szent ügyét nem igyekeznek összekötni hazafiatalan törekvésekkel. A Szent-István-Társulat sokat áldoz ilyen munkák kiadására. Nála jelent meg P. Daubner Alajosnak ez a *Mesiác božského srdca Ježišovo* című imakönyve is. Ára 50 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában és könyvkereskedésében.

Államsegély-kérvények szerkesztése és felszerelése. *Pacséri Károly* dr. Sopron vármegye kir. tanfelügyelője, «Államsegély-kérvények szerkesztése és felszerelése» cím alatt az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján nyerhető államsegély iránti kérvények és mellékleteik szerkesztésére gyakorlatilag hasznos füzetet adott ki, melyre az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. A mű minden eshetőségre (az apácák iskoláinak államsegélyezésére is) kérvénymintákat nyújt, azok mellékleteinek tüzetes magyarázatát adja, a szükséges kimutatásokat is közli s fölöslegessé teszi költséges nyomtatott mellékletek beszerzését. A füzet *Dr. Pacséri Károly* kir. tanfelügyelőnél Sopronban vagy a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében rendelhető meg egy (1) koronának postautalványon való beküldésével, minek ellenében a megrendelők bérmentve keresztkötés alatt kapják meg a füzetet.

Felhívás a magánkiadókhöz! A Szent-István-Társulat a közel jövőben egy nagy hiányt igyekszik helyre-pótolni: kath. tanítói könyvtárjegyzéket állít össze és ad ki. E célból megkereste a hazai összes könyvkiadókat, akik készséggel bocsátották rendelkezésére alkalmasnak vélt kiadványaik egy-egy példányt. A könyvtárjegyzék mennél teljesebbé tétele szempontjából most felkéri a magánkiadókat, hogy könyveik egy-egy példányát szíveskedjenek ingyenesen és lehetőleg haladéktalanul megküldeni a Társulat igazgatósága (Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28.) címére, ki azokat bírálatra fogja kiadni s ha alkalmasak, az eselben az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által jóváhagyott hivatalos könyvtárjegyzékbe felvételi és közrebocsátja. Ama magánkiadók részéről, kiknek könyvei a Szent-István-Társulat bizományában vannak, elegendő egy levelezőlapon küldött értesítés, melyen tudatják a Társulattal, hogy nevezett könyveik egy-egy példányát a fönni célból ingyenesen bocsátják az igazgatóság rendelkezésére.

Sexualethik und Sexualpädagogik. Eine Auseinandersetzung mit den Modernen von Dr. Fr. W. Foerster, Privatdozent für Philosophie und Moralpädagogik am Polytechnikum und an der Universität Zürich. Ara 1 K 20 f. Megrendelhető a Szent-István-Társulathoz. — Manapság szokássá vált, hogy boldog-boldogtalan hozzászól a legkomolyabb kérdésekhez s nevezetesen a nemi kérdéshez és eszébe sem jut számonkérni saját magát: illetékes-e szót emelni akkor, mikor szava oly súlyos következményekkel jár? Szerzőnk biztos kézzel rámutat, hogy a nemi kérdésben csak az illetékes szólni, ki 1. mély és igaz életismerettel rendelkezik és 2. teljes szellemi szabadsággal áll szemben a nyers természeti hatalmakkal. E kívánalmak csak Jézus Krisztusban vannak meg és azokban, kik az ő iskoláját járták. (1—15. l.) — A nemi nevelést magát, melynek szükségét még könnyűvérű ál-próféták is érzik, nem lehet elválasztani a nemi etikától. Am itt lábrakapott egy divat-erkölcs, mely csak a fizikai ember baját látja és csak a fizisnek tényezőivel akarja ismét talpra állítani a terhel, beteg nemzedéket (képviselői közül különösen Ferelt és Ellen Keyt tartja szem előtt). Csak a naivsággal határos utopizmus ajánlhatja ezt a megalkuvó erkölcsöt, mely végre is csak az eszéyes erkölcsstelenséget szentesíti. A nemi nevelésnek egyedüli biztos alapja az emberi természet mély ismeretére támaszkodó krisztusi erkölcs, mely az egész nemi életet a fölbont-hatatlan monogamikus szentségi házasság törvényének veti alá. Csak ez biztosítja a nő méltóságát, a férfi állhatatlanságát, anyaság védelmét és a szerelem nemesebb jellegét. A krisztusi erkölcsen itt magára az emberre alkalmazza a modern technika egyszerű programját: a szellem uralkodik az anyagon. S e követelmény már maga nevelő hatalom. (19—54. l.) — Ami magát a nemi nevelést illeti, mindenekelőtt helyre kell igazítani a divatos irodalomnak egy végzetes tévedését: Nemi fölvilágosítást ajánl, mintha a tudás elégséges védelem volna az ösztön támadásai ellen. Itt még «szak»-neveléssel sem érünk célt, t. i. tisztán a nemi ösztön leküzdésére irányzott neveléssel, hanem csakis egyetemes neveléssel, vagyis az akaratnak és az egész jellemnek aszketikus nevelésével. A fölvilágosítás természetesen nem hiányozhatik, de nagyon módjával kell történnie. Vallás, «túlvilág-erkölcs» nélkül azonban nem lehet boldogulni. (57—95. l.) Nagyjában ez a fönt jelzett értekezés gondolatmenete. Am tartalmáról még sejtelmet sem nyújt. Minden lapja telve van talpraesett ítéletekkel, kultúrtörténeti, általános pedagógiai, erkölcsi gondolatokkal; szinte sajnáljuk, hogy ez utóbbiakból több nincs. Mindezt biztos látással, diadalmas logikával és régít és újat egyaránt méltató egyetemes tekintettel adja elének a szaktudós, ki amellet kiváló ironik mutatkozik be. Nem utolsó érdeme különösen egyes fölkapott irókkal szemben, hogy a szeméremérzet ápolását nemcsak ajánlja, hanem írásával erre példát is ad. Egészben véve a nemi irodalomnak egy kiváló termékével van itt dolgunk; e füzetből többet lehet tanulni, mint bizonyos szerzőknek kötetéből; minden művelt embernek, de különösen minden keresztény nevelőnek el kellene olvasnia.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Országos zarándoklat Rómába X. Pius pápa aranymiseje alkalmából. A jelen év szept. 18-án lesz 50 éve, hogy Jézus Krisztus diesőségeen kormányzó földi helytartója, X. Pius pápa az egyházi rend szentségét fölvette s első szentmiséjét a Magasságbelinek bemutatta. Az aranymiséjét tartó szeretett Atyát a föld minden részén lakó gyermekei az egész éven keresztül különböző alkalmas módokon ünneplik. Az ünneplési módokhoz mint legkiválóbb sorakozik a római szent zarándoklat, melyet az Országos Pázmány Egyesület kezdeményezésére az összes magyarországi kath. egyesületek szerveznek. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács is mozgalmat fog indítani a hazai kath. tanítóság körében, hogy Mária országának hitvallásos népnevelői kara számban is méltóképen legyen képviselve az isteni Mester földi helytartójának jubileumi üdvözlésénél. Egyelőre az alábbiakat közöljük: Az utazás módoszatai és feltételei: Indulunk október 5-ikén, hétfői napon s szerdán reggel Rómába érkezvén, ott öt napon át tartózkodunk. Az egyik útirány kizárólag szárazföldön vezet: Budapest délviasuti állomás, Cormons, Bologna, Flórenc, Róma s ugyanígy vissza. Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában 5 napon át teljes ellátással, I. osztály 245 korona, II. 185 korona, III. osztály 120 korona. A másik útirány Budapest, Keleti-pályaudvartól Fiuméba, majd tengeren Anconába, innen ismét szárazon Rómába visz s ugyanígy vissza. Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában 5 napon át teljes ellátással, I. osztály 190 korona, II. 140 korona, III. osztály 95 korona; végül olyanok, kik csak III. osztályú útjegyet, lakást és kalauzólást kívánnak, ellátás nélkül 52 koronát fizetnek. Jelentkezni tessék az Országos Pázmány-Egyesület elnökségénél Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. és pedig lehetőleg minél előbb, hogy a szervező-bizottság a zarándoklat arányai felől jövelevé tájékozódjék s a szükséges intézkedéseket minden irányban megtegye.

Az iskolai kirándulások megkönnyítése. A hazai iskolák tanulói és az őket kísérő tanárok és tanítók az intézeti tanulmányi kirándulások alkalmával a magyar kir. államvasúton a hazai vasutak vonalain eddig félárú menetjeggyel utazhattak. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most még elrendelte, hogy a tanulmányi kirándulóknak, ha megfelelő számmal jelentkeznek, lehetőleg külön kocsit bocsássanak rendelkezésükre és amennyiben az utazásnak gyorsvonaton való megtétele megokoít dolog és az illető gyorsvonat terhelési viszonyai ezt megengedik, ahhoz III. osztályú személykocsit kapcsoljanak, amely esetben az illető tanulók gyorsvonatú III. osztályú féljeggyel utazhatnak. Az eddig is élvezett 50 százalékos díjmérséklés továbbmenő fokozásaképpen pedig megengedte a miniszter, hogy két tíz éven aluli tanuló egy féljeggyel és minden tíz fizető tanulóval egy szegénysorsú tanuló díjtalanul utazhassék. Mindezek mellett a tanulmányi kirándulások célját szolgálják azok a mérsékelt árú bérletjegyek is, amelyeket június, július és augusztus hónapokban adnak ki a m. kir. államvasút vonalaira. Ezek 15 napi érvényességgel a m. kir. államvasút összes vonalaira szólnak és az első kocsiosztályban 120 kor., a második kocsiosztályban 80 kor., a harmadik kocsiosztályban pedig 40 korona bérletért válthatók. Ezek a bérletjegyek főleg a magukban utazóknál vannak hivatva tanulmányi utakat megkönnyíteni.

Köszönet. A koszorúsi római katolikus iskolaszek ez uton is legmélyebb köszönetét fejezi ki dr. Radnai

Farkas beszercebányai püskököknek, hogy a koszorusi római katolikus iskola átalakítása és kibővítésére 400 koronát adományozott.

A dohányzó gyermekek. *Nagykárolyból* írják: Szatmármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén kimondotta, hogy tizenöt éven aluli gyermekeknek sem szivari, sem cigarettát eladni nem szabad. A határozat meghozatalánál az egészségügyi szempontokon kívül főleg az vezette a közgyűlést, hogy a nyáron oly gyakori tüzesetek többnyire a gyermekek ügyzetlenségéből keletkeznek, akik égő cigarettával járnak. A közgyűlés elhatározta, hogy ebben a dolganban főhatót intez a képviselőházhoz. A fölratot a törvényhatóságoknak is megküldötték támogatás végett.

Siketnémák felvétele. A nyolc évfolyamú budapesti állami intézetbe vallásra, nemre és nemzetségre való tekintet nélkül felveletnek a *tanulásra alkalmas* siketnémák, továbbá a részleges hallással bíró, valamint az előrehaladottabb korban megsiketült s még némi beszédmaradvánnyal rendelkező gyermekek. A felvételi díjtalanul történik, sőt méltánylást érdemlő esetekben az intézet részéről *eltartási segély* nyújtásával illetik lehetővé. Az érdeklődőknek közelebbi tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat díjtalanul küld *Kliss Lajos* igazgató, Budapest, VIII. Mosonyi-utca 8. szám.

Hadsereg és iskola. Egy francia folyóirat az európai nagyobb államok költségvetéseiből kiszámította azokat az összegeket, amelyeket az illető állam egy-egy polgári adójából egyfelől a hadügyi, másfelől oktatásügyi céljára fizet. Anglia hadseregére 25 frankot, iskolára 6 frankot, Franciaország hadseregére 24, iskolára 5, Németország hadseregére 18, iskolára 7, Dánia hadseregére 11, iskolára 3, Görögország hadseregére 10, iskolára 2, Hália hadseregére 9, iskolára 1, Svédország hadseregére 9, iskolára 4, Magyarország-Ausztria hadseregére 9, iskolára 2, Románia hadseregére 9, iskolára 5, Norvégia hadseregére 8, iskolára 4, Belgium hadseregére 8, iskolára 5, Svájc hadseregére 8, iskolára 15 frankot. A kimutatásból kitűnik, hogy az arány a legrosszabb az olaszoknál, akik iskolára csak 10%-ot költhetik annak, amit a hadseregére költeni kénytelenek, bizonyára a nagyhatalmi dicsőség értékében. Franciaország, Anglia és mi következik a sorban, mint ahol a közoktatásügyi kiadások a hadügyi kiadások 21—24%-át teszik. Németországban 40%-ra emelkedik az arányszám, Norvégiánál és Belgiumnál a 60%-ot éri el és végül a boldog Svájcban az iskolára éppen kétszer annyi kerül, mint a katonaságra.

Halálozás. Id. *Schottert* Ferenc vajki róm. kath. kántortanító július 24-én reggel 6 órakor életének 58. tanítói működésének 38-ik évében váratlanul elhunyt. A meghaldogult hült tetemét f. hó 26-án temették el általános részvét mellett. Halálát özvegye és hat gyermeke gyászolják.

Szerkesztői üzenetek.

M. E. Az indítvány igen időszerű. Levél ment. — **A. J.** Az elintézés érdemi részét nem tudhatjuk meg. — **F. M.** A jelentkezés semmi kötelezettséggel nem jár. A kedvezményes jegy érvényességének idejét közölni fogjuk. — **P. E.** A sorozás alkalmával kell a sorozóbizottság elnökének átnyújtani a tanítókat megillető szolgálati kedvezmény elnyeréseért a kérvényt. Ennek mellékletei az oklevél, vagy a IV. tanképző látogatásáról szóló bizonyítvány. Már működő tanítók részéről megmelléklendő az alkalmaztatásról szóló okmány és működési bizonyítvány. Ugyanezen okmányokkal szerelje fel most utólag benyújtandó folyamodványát. — **Sz. L.** A mozgalmat nem folytatják, hevárják az országos tanítói nyugdíjtörvény revízióját. Ezzel kapcsolatosan helyes volna oly mozgalmat indítani, hogy a tanítói nyugdíjalapnál biztosíthatassák a kántortanítók kántori fizetésüket, amit a törvény a tanítói nyugdíjigényt kitevő

fizetésbe be nem számít. Egyébként forduljon tek. Szokoly István kántorhoz Bussa (Nógrád m.) — **H. F.** Igen, köteles párbért fizetni. Levélben bővebben. — **P. E.** Köszönet az értesítésért. — **F. M.** Azt írja, hogy az iskola kath. jellegű és nyilvános. A fentartó az uradalom. Ily értelmű viszony mellett őnt az egyházi főhatóság erősítette meg állásában és a fentartó uraság minden fegyelmi vizsgálatai nélkül nem mondhat fel önnek. A törvény határozottan kimondja, hogy a nyilvános népiskola tanítójának alkalmaztatása életfogytiglan érvényben áll és állásától csak önkéntes lemondás vagy jogerős fegyelmi ítélet folytán távozhat, illetőleg foszthat meg. Jelen esetben sürgősen forduljon oltalomért az egyházi főhatósághoz, mint amely hatóság fegyelmi jogköre alá tartozik. Eljárásához részletes utasítást levélben is adunk. — **L. J.** Köszönet A jelentkezést áttettük az irodához. — **B. A. R.** Köszönjük beces levelet, mert ez a körülmény arra ad alkalmat, hogy az érdekeltek kath. iskolafentartók szives figyelmét ismétlően is felhívjuk arra a körülményre, hogy a kath. iskolák részére az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtási utasításához csatolt és kötelezően előírt taneszközök és tanszerek jegyzékét az Országos Kath. Tanügyi Tanács könyvrevizió bizottsága a Szent-István-Társulattal egyetértőleg összeállította és kiadta. A kath. népiskolák ezen hivatalos taneszközök és tanszerek jegyzékében az árak is meg vannak határozva. Ezen hivatalos jegyzékben foglalt összes tanszerek és taneszközök megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28. — **H. J.** Nem kötelezhető csak arra, ami a díjleveleiben kötelességei közé fel van véve. — **B. M.** A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságának augusztus 21-én tartandó közgyűlésén és az azt megelőző diszülésén, amelyen a magy. kath. tanítók X. Pius pápa szentsége iránti hódolatukat is kifejezik, minden kath. tanintézetben működő tanító és tanítónő résztvehet. Jelentkezések az Országos Kath. Tanügyi Tanács irodájában címen küldendők Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Pályázat a *leszétei* (Nyitra m.) róm. kath. népiskolánál segédtanítói állásra. Fizetése 340 kor.; egy szobából álló lakás, fűtés. Ellátás a kántortanítónál. Államsegély kérelmezetteln fog. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázatok *augusztus 15-ig* iskolaszékhez. 248 1—1

A *koritnói* hatosztályú róm. kath. iskolánál tanítói állomásra pályázat hirdettetett. Fizetése 600 kor., gazd. ism. iskolaért 100 kor. 2 öl tűzifa. Megfelelő lakás. Államsegély kérelmezetteln fog. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok *augusztus 15-ig* a *leszétei* (Nyitra m.) plébániára küldendők. 249 1—1

A *császtörcői* róm. kath. osztatlan népiskolához tanító kerestetik. Fizetése 600 kor., ismétlőiskolaért 100 kor. 2 öl tűzifa. Megfelelő lakás és házikert. Tót nyelv ismerete szükséges. Államsegély kérelmezetteln fog. Pályázatok a *leszétei* (Nyitra m.) plébániára *augusztus 15-ig* küldendők. 250 1—1

Nógrádvármegyei *Bussa* községben a róm. kath. iskola fejlesztése által osztálytanítói állás szerveztetett

1000 korona fizetéssel, melyből 100 koronát Bussa közseg utalványoz ki, 900 kor. pedig államsegely. Pályázhatik minden okl. tanító, de nőtanító előnyben részesül. Személyes megjelenés nem szükséges. Pályázat határideje *augusztus 15.* Az állás elfoglalásának ideje szeptember 1. Folyamodványok a ker. tanfelügyelői hivatalhoz: Kúrtabony (Nógrád m.) küldendők. *Hegedűs János* plébános. 251 1—1

Pozsony-széleskúti (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus 30-ig* pályázat hirdetik. A választás, amelyhez személyes megjelenés szükséges, szeptember 2-án d. e. ejtik meg. Jövedelme: két padlózott szoba, konyha, kamara, pince, istálló, sertésöl, 1 kat. hold 414 ööl szántó, 1 kat. hold 442 ööl kaszáló rét, kert, 33½ ürméter tűzifa beszállítva, természetbeni és zsellér járulékért 225 kor. stóla, községtől 600 kor. Tannyelv tót-magyar. Az állomás azonnal elfoglalandó. Folyamodványok *Szűcs János* plébános-hoz Pozsony-Széleskútra intézendők 247 1—2

A «Népnevelő» f. évi 25-ik számában hirdetett **valkői** róm. kath. kántortanítói állásra új pályázat hirdetik és a választás *augusztus 16 11.* napjának délelőtti 10 órára tüzetik ki. *Turcsányi Béla* esp. plébános. 245 1—1

Szénavári (Hont m.) róm. kath. elemi iskolánál osztálytanítói állás betöltendő. Fizetése községtől és államsegélyből ezer korona, két szoba, kamra, konyha, ólak, kert. Köteleessége az iskolaszék által kijelölt osztályok, ismétlők vezetése, kántorságban segíteni, ha kántorságban és fogyasztási szövetkezetben ügyességet tanúsít, jövő évi kántorválasztásban előnyben és némi segélyben részesül. Tót nyelv birása megkívántatik. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Megválasztott vasúthoz fuvar kap. Kérvények iskolaszékhez *augusztus 15-ig Csizmár Márton* esperes-plébánoshoz küldendők. 244 1—1

Podhrad (Nyitra m.) záradai plébániához tartozó fiókközseg. Tanítói javadalmazás: tandíj címén fejenként 6 kor., körülbelül 192 kor., ismétlősöktől a 2 kor., körülbelül 32 kor., 5 hold szántóföld bérlete 40 kor., ¼ hold rét bérlete 2 kor., 4 öl fa értéke 20 kor., eddig élvezett államssegély 314 kor. Záradai iskolaszékhez címzett folyamodványok a kerületi tanf. espereshez küldendők *augusztus 15-ig* bezárolag. 240 1—1

Győri püspöki megye.

A **bősárkányi** róm. kath. népiskolánál, újonnan szervezett osztálytanítói állásra *augusztus hó 9-ig* pályázat hirdetik. Fizetés: 900 kor. államsegély, községtől 100 kor.; lakáspénz évenként 60 kor., míg az iskola-fentartó lakást adni nem tud, 20 kor. kertilletmény. Pályázatok a bősárkányi plébániahivatalhoz küldendők. 226 2—2

A **somfalvai** róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet *aug. 14-ére.* Fizetés: 400 kor. a hitközségtől, 600 kor. kérelmezendő államsegély, 20 kor. kertilletmény, 3½ méter tűzelőfa, egyszobás lakás némi butorizzal; köteleessége egy osztályt önállóan vezetni, főlvtva ismétlő iskolát tartani, a gyermekeket templomba kísérni s reájuk felvigyázni, kántoriakban segídezni; németül beszélők és zenében jártasak előnyben részesülnek. Folyamodhatnak tanítónők is. Somfalva u. p. Ágfalva (Sopron m.). *Schusztér J.* isksz. elnök. 238 1—1

Kassai egyházmegye.

A **hernádnémetii** (Zemplén m.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: a most kérelmezett 200 kor. fizetékiegészítéssel 1000 kor., kétszobás lakás, a többi mellékhelyiségekkel. Kérvények *aug. 15-ig* a hernádnémetii plébániára küldendők. 253 1—3

Pécsi egyházmegye.

A **paksi** róm. kath. elemi fiúiskolánál újonnan szervezett osztálytanítói állásra *aug. 14-ig* pályázat hirdetik. Fizetés: 900 kor. államsegély, a hitközségtől 100 korona, kertilletmény 20 kor., nőtlen tanító részére egy butorított szoba, irodai átalány 6 korona. Mivel a megválasztandó a kántori teendőkből segédezni tartozik (díjtalanul) az orgonálásban, magyar és német egyházi énekekben való jártasságát az iskolaszék kívánóságára próbával is igazolni tartozik. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Folyamodványok a paksi róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. (Tolna m.) 246 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **nagydaróci** róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 6-ra* pályázat hirdetik. Javadalma: tandíjból 178 kor., földjövedelem 138 kor., fa értéke 18 korona, földmunkaváltás díja 100 kor., mintegy 15 hektoliter buza, 3 hektoliter rozs, párbépeüz 36 kor., stóla-jövedelem 30 kor. Államssegély ekkorig 92 korona volt. Utiköltség nem térítetik meg. Okleveles pályázók pályázatukat az osgyáni plébánoshoz küldjék. *Hegedűs János* osgyáni pléb., isksz. elnök. 239 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Az **etyeki** (Fehér m.) tanítói állomásra a pályázati idő már lejárt. *Magdiés István* isksz. elnök. 241 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **szentsebestyeni** (Vasm., p. Battyánd) plébánia róm. kath. iskolaszéke a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása a díjlevél szerint a következő: készpénz 413-00 korona, 70 tanuló tandíja 280 kor., természetnyekben és stóla-ban 306-20 korona. Összesen 1000 korona. Mellékes 400 korona. Az állomás előnye a 15 percnyre eső vasuti állomás. Tanítási nyelv szlovén és magyar. Nők nem pályázhatnak. Szláv nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Okleveles kántortanítók kérvényeiket *aug. 15-ig* a szentsebestyeni plébániahivatalhoz nyujtsák be. Választás *aug. 30-án.* Az állomás szept. 1-re elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös. 214 2—2

Szepesti püspöki megye.

Az **usztyei** róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: a községtől 600 kor., 3 öl fa 30 kor. értékben és lakás. Ha tanítónő választanak meg s elvállalja a női kézimunkatanítást is, e címen kap 200 koronát. Kellően fölszerelt kérvények *aug. 13-ig* főt. *Pároncsák István* c. kanonok s ker. tanfelügyelő úrhoz Jablonkára (Árva m.) küldendők. *Iskolaszék.* 242 1—1

Váci egyházmegye.

A **váci** segédkantori állásra pályázat hirdetik. Fizetése 880 kor. Teendői a kántori teendők önálló végzése. Mellékjövedelem 600 kor. Személyes jelentkezők előnyben részesülnek. Az állás *augusztus* közepén elfoglalandó. Pályázatok *Ulrich Károly* székesegyházi karnagy címére küldendők. 241 1—1

A **dunaharaszti**-i róm. kath. elemi fiúiskolánál megüresedett tanítói állásra *aug. 20-ig* pályázat hirdetik. Fizetés: természetbeni lakás, 800 kor. a közseg pénztárából, 200 kor. államsegély és egy öl tűzifa. Köteleesség: a mindennapi tanköteleseken kívül az ismétlősöket felváltva tanítani. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A kérvény a róm. kath. iskolaszékhez címzendő. 252 1—1

Jakóhalmára (J.N.K.-Szolnok) a kántorság minden ágában jártas okleveles esetleg a nélküli segédet keresek, ki az egyházi teendőket minden támogatás nélkül önállóan végezni tudja s egy 79 éves kántort helyettesítene. Állás azonnal elfoglalandó. Pályázní öhajttók igényeiket *Kordás István* kántorhoz Jakóhalmára küldjék.
254 1-1

Ritka alkalom! A könyvpiacról teljesen elfogyott Cantu Cezár remek világtörténelme 18 szép felvázsonkötésben feleáron, 50 koronaért kapható. Cím a kiadóhivatalban.
218 3-5

A Szent-Keresztről című, irgalmas nővérek Zsámbékon (Pestn.) nyilvános elemi- és polgári leányiskolával kapcsolatosan internátust tartanak fenn. Teljes ellátásért havonta 30 koronát kell fizetni. Bővebb fõvilágosítást ad a zárdafenökõ.
225 2-4

Remek präludiumok!

Wolffm.: 100 präludium 1-30 kor. *Beck*: Könnyü präludiumok 1-30 kor. *Hesse*: Könnyü präl. 1-30 kor. *Volkmar*: Könnyü präludiumok 1-30 kor. *Röck*: Elõ- és utójátékok 2-30 kor. *Hesse-Albin* 77 hosszú dõbbal 3-60 kor. *Nemcecska*: Gyak. orgonász 3-60 kor. *Körner*: Gyak. orgonász 3-60 dõbbal 3-60 kor. *Ritter*: Gyak. org. iskola (II vaskos kötet) 7-20 kor. *Röck*: Gyak. org. iskola 3-60 kor. *Mendelssohn*: Összes org. művei 1-30 kor. *Harmoniumra*: *Herman* album, 100 utirattal 2-30 kor. Harm. gyöngyei 2-30 kor. *Wagners*: Harm. iskola 2 kor. *Grieg-Album* 2-30 kor. *Egyebek*: *Hess*: Präludium orgona kísérletei 2 kor. *Köster*: Mária dalok (szöveggel) 3. *Magyar dal album* 200 dal zongorára 2-30 kor. Barmely egyéb zenemû kapható. Árjegyzék ingyen.

BRICHTA E. zenemûkereskedése
Törõkbálint (Pestmegye.)

243-1

Kedves Kartársak!

Aki az írás és olvasás eddigi mód-szereivel nincs teljesen megelégedve, az rendelje meg a marcali-següdsi római katolikus tanítógyűlés által kitüntetõ elismerésben részesített Fonomimikálva írva-olvasó mód-szeremet, mely szerint a mesébõl elõször az írott, azután a nyomtatott alak és mimikai jel egyidõben alakulnak ki.

Tanítványaim 56 tanítási nap után kivétel nélkül írtak és olvastak bármily magyar könyrbõl. Megrendelés történhetik utalványon, mely esetben portómentes a szállítás és levelezõ-lapon. Ára 1 kor. 40 fillér.

Nagy és nehezen teljesíthetõ kiadásaimból kifolyólag kérem kartársaim szíves pártolását.

Segesdbogát, u. posta Felsősegésd. (Somogyf.)

191 4-15

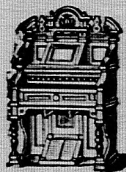
Norák Gyula, tanító.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSÓ ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerõknek s lelkeseknek különös szavalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.
796

Részletes tanmenet

(kösz tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath. püspöki tanterv alapján az 1 és 2 tanítõ iskola számára. Megrendelhetõ megjelenéséig (július 1-ig) **4 korona** előfizetési, azután **5 korona** bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos **nyomtatványfüzet** a VI. osztály számára **2 korona**, a IV. osztály számára **1.80 korona**, a III. osztály számára **1.60 korona**, a II. osztály számára **1.40 korona**, az I. osztály számára **1 korona**, az **Államsegély-kérvény és mellékletei 2 korona**, a **Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona** előleges beküldése mellett

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műreemekek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

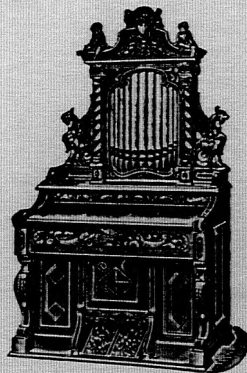
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

Képvisele Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ Pianinót □□□□

= középárakban szállít =

Pozsony, Ventur-utca Hörl Nándor 24.